

EUROPESE PLASTICTAKS WORDT GERECYCLEERD
ALS CORONABIJDRAGE

‘Europa misbruikt milieu en duurzaamheid’

Europa zou vanaf volgend jaar een plastictaks invoeren. Maar eigenlijk gaat het niet op een belasting op niet-gerecycleerd plastic. De lidstaten mogen zelf kiezen hoe ze hun bijdrage financieren. De sector hekelt de onduidelijkheid. LUC HUYSMANS

De Europese strategie voor het hergebruik van plastic in een circulaire economie, die in mei 2018 werd goedgekeurd, barst van de goede intenties. De bedoeling is dat tegen 2030 alle plastic verpakkingen herbruikbaar of recycleerbaar zijn. Tien jaar later zouden alle plastic verpakkingen minstens een tweede leven moeten krijgen.

De speerpunt van de strategie is een plastictaks van 0,8 euro per kilogram niet-gerecycleerde kunststofverpakkingen, zeg maar wegwerpplastic. Maar vanaf de start was er onduidelijkheid. Want hoewel de Europese Commissie het zelf een belasting noemt, is het dat eigenlijk niet. “Een deel van de jaarlijkse bijdrage die de lidstaten storten in de Europese kas, wordt afhankelijk gemaakt van de hoeveelheid niet-gerecycleerd plastic”,

zegt Frank Van Swalm, de woordvoerder van de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij (OVAM). “Lidstaten kunnen beslissen hun bijdrage te financieren met een heffing op niet-gerecycleerde plastics, maar ze kunnen dat ook op een andere manier doen.”

Organisaties zoals Rethink Plastic Alliance en Zero Waste Europe gaven het plan al een onvoldoende. Zij vinden dat er te weinig aansporing in zit om minder plastic te gebruiken of de inzameling ervan te verbeteren. De Europese plasticproducenten zagen er dan weer een stap in de goede richting in, om te vermijden dat er nog plastic in de natuur belandt.

Platte belasting

Maar de praktijk dreigt er anders uit te zien. De Europese Raad van regeringsleiders besliste eind juli de inkomsten te gebruiken voor de

➔ PLASTIC
Het Europese plan zet te weinig aan tot het hergebruik van plastic.

financiering van het Europese herstelplan. De inkomsten van de bijdrage of belasting worden geraamd op 6 à 8 miljard euro, waarvan 140 miljoen euro van België komt. “Met andere woorden: de inkomsten komen niet langer de recyclage en het hergebruik van plastic ten goede. Europa misbruikt thema's als milieu en duurzaamheid om een platte belasting door te voeren”, zegt Wim Geens, de CEO van afvalbehandelaar Renewi. “Door een mix van corona en de inertie van onze overheden is de kans groot dat België de klimaatdoelstel-

lingen tegen 2030 niet haalt.” Van Swalm wijst erop dat de lidstaten zelf mogen beslissen hoe ze hun bijdrage financieren. “Ze kunnen dat doen met een belasting op niet-gerecycleerde of niet-recycleerbare plastics, of op andere afvalstromen die slecht worden gerecycleerd. Op die manier zou de Europese maatregel bijdragen tot een meer circulaire economie. Maar dat is een politieke beslissing, die de overheden moeten nemen. OVAM pleit ervoor voor het

DE OPHALING IS EEN PROBLEEM

Dirk De Cuyper, de CEO van de petflessenproducent Resilux, plaatst vraagtekens bij de Europese maatregel. Resilux heeft er geen last van, omdat pet vele keren recycleerbaar is. “Europa wil 800 euro per ton plastic heffen, maar we

weten niet hoe dat zal gebeuren, en of die maatregel wel het verwachtte geld zal opbrengen. En intussen exporteren we nog altijd afval naar het buitenland.” Er is volgens De Cuyper vooral een probleem met de ophaling. “De

Europese petproducenten brengen elk jaar 3 miljoen ton op de markt. Daar wordt maar 1,6 miljoen ton van opgehaald. In Duitsland, waar statiegeld wordt geheven, is dat 97 procent. In België verzamelt Fost Plus alle soor-

ten verpakkingsafval. Het hoopt die te kunnen scheiden in zuivere fracties. Dat is een veel moeilijker proces. Ik zou graag investeren in extra recyclagefabrieken, maar we vinden eenvoudigweg niet genoeg recyclelaar.”

economische herstelbeleid ook een circulair moderniseringsbeleid te maken.” Die onzekerheid over de manier waarop de Europese maatregel zal worden omgezet in nationale wetgeving, stoort ook Denuo, de federatie van de Belgische afval- en recyclegebedrijven (het vroegere

geproduceerde plastics zou meer effect hebben, meer vraag creëren voor gerecycleerde kunststoffen en leiden tot hogere recyclagepercentages”, stelt Geerts.

Ook is het zeer de vraag of de maatregel een grote milieupact zal hebben. “Een heffing van 0,80 euro per kilogram lijkt misschien veel, maar veel kunststofverpakkingen wegen licht. Voor een verpakking van 20 gram komt het neer op een toeslag van 1,6 eurocent per stuk. Dat is gemakkelijk door te rekenen aan de consument. Het zal weinig of geen regulerend effect hebben”, meent Geerts.

“Onze overheden moeten goed nadenken over die 140 miljoen euro en hoe ze de middelen zullen gebruiken, die ze krijgen uit het coronaherstelfonds”, vindt Renewitopman Geens. “Dat geld wordt het best opnieuw geïnvesteerd in de bestaansreden van de belasting: duurzaamheid en circulaire economie. Dit is hét moment om recyclelaar goedkoper te maken dan de schaarse grondstoffen, of bedrijven te verplichten een minimum aan recyclelaar te gebruiken.”

“Een heffing van 0,80 euro per kilogram zal weinig of geen regulerend effect hebben” MAARTEN GEERTS, RENUO

re Go4Circle). “Het risico is dat we uitkomen bij erg uiteenlopende regelgeving in de verschillende lidstaten”, stipt directeur communicatie Maarten Geerts aan. “Bovendien dreigen de lidstaten te weinig tijd te hebben om de plastictaks op een weloverwogen manier in te voeren.”

Weinig impact

Een andere kritiek is dat de belasting op de verkeerde kant van de toeleveringsketen mikt. “Een toeslag op nieuw